

Tribuna

POŠTARINA PLAĆENA U GOTOVU.
MALI OGLASNIK 20 RIJEČI DIN. 2,50
PRETPLATA ZA INOSTRANSTVO TROMJES. DIN. 45

IZLAZI REDOVITO SVAKI UTORAK I PETAK U JUTRO
Uredništvo i uprava u Tiskari E. Vitaljanih Sin. Šibenik
Telefon Interurban za upravu i redakciju broj 47

POJEDINI BROJ STOJI DINARA 150
PRETPLATA MJESEČNO: 10 DINARA
OGLASI PO SNIŽ. TARIFI. - RUKOPISI SE NE VRAĆAJU

GODINA I

ŠIBENIK, 5 DECEMBRA 1933

BROJ 45

Karteli narodno zlo

Udruženje trgovaca za srez Šibenik u Šibeniku podiglo je u više prigoda svoj glas protesta proti inzultrijским kartelima iznoseći dokaze, da se u većini slučajeva kartelisaaja ilegalno obogaćuju kartelisti na štetu naše nacije i njezinih glavnih općih interesa, a sada je u „Trgovačkom Vijesniku“ br. 47 od 25 studenoga 1933. i zašao o tomu članak slijedećeg sadržaja:

„Super-profiti kartela tvornica šećera u našoj zemlji. Mi smo već u više navrata pisali u našem listu o raznim kartelima šećera, te smo svakim takvim povodom isticali štetnost postojanja kartela za općenitost, trgovinu i potrošače. Karteli su u teoriji zamišljeni da olaksaju narodnoj privredi razvoj i dobru prodaju, ali se ta zamišljena ideja na papiru, pokazala u praksi kao najveće narodno zlo i narodni nemik. Tu papirnatu teoriju iskoristili su razni spekulanti i osnivaju kartele samo zato, da se obogate bez obzira da li s takvim radom štetuje država i narod. Njima je glavna svrha da na tome poslu zaraduju, ne dozvoljeno i obilazeći propise Zakona, velike svote novaca. Kako iz prakse i iz dnevne štampe znamo, sva domaća privreda i staleška Udruženja ustala su protiv kartela i njihovih osnivača, jer je ustanovljeno da njihov rad imade jednu jedinu svrhu, nečasnu svrhu, koja ide isključivo za ličnu bogaćenjem, a na izričitu štetu širokih narodnih slojeva i same države. Šroke narod-

ne slojeve oštećuju kartelisti sa nemoralnim povisivanjem cijena roba, trgovce dovode u nezgodan položaj, jer im diktiraju pretjerano visoke cijene dok državu najčešće ti kartelisti oštećuju, kako smo to u posljednje vrijeme imali prilike da čitamo u štampi, na porezima i taksama. Dakle nije potrebno da trošimo mnogo riječi o štetnosti kartela po sve narodne slojeve, staleže i državu, jer smo svi već dovoljno upoznati sa materijalom s kojim nas usrećuju razni kartelisti, koji su u najviše slučajeva inostranci ili izraziti neprijatelji našega naroda, odnosno prevajani materijalisti, kojima ništa nije sveto a pred očima im lebdi jedini cilj, a to je bezobzirno zgrtanje novaca na tuđu štetu i tuđi račun. Ne sumjivo je da smo uvijek bili u pravu, kad smo iznosili naše tvrdnje o bezdušnim kartelistima, pa držeći se toga načela, jer želimo da služimo pravici i istini te čišćenju narodne privrede od nesavjesnih čelmeta, iznjet ćemo nekoliko podataka

o banoslovnim zaradama naših tvornica šećera. Utvrđeno je da tvornice šećera u našoj zemlji zaraduju svake godine oko 250.000.000 dinara. Iako u razlici sa cijenama našeg šećera prema cijenama šećera na svijetskom tržištu. Kako to znamo zar nemamo pravo da protestujemo protiv tih narodnih gulikoža koji upravo upropišćuju ne samo trgovca, trgovački stalež i potrošača, nego čak i cjelokupnu nacionalnu privredu? No zarada kartelista ne sastoji se samo u tih 250 miliona dinara, nego je ona kudikamo veća ako se ovamo pribroje ti super-profiti, koje zaraduju na tome što je kod nas sirovina jeftinija nego u drugim zemljama, radna snaga se daje u bezcijenje, dok su sve ostale reže osjetljivo manje. Tako utvrđeno zarade u vidu super-profita najbolje dokazuju kako rade u našoj zemlji razni inostrani spekulanti, a sa njima i neki naši ne avj sui privrednički elementi, jer spomenute velike svote novaca ne mogu se zaraditi kroz godinu dana na normalan i po-

šten način. To smo najbolje uvidili u borbi trgovaca sa karteliranim tvornicama šećera prigodom povisivanja cijena šećera u detalju. Tvornice su povisili neravno cijene, ali su trgovci ipak nastojali da održe u detalju stare cijene sve dotle, dok nisu uvidili da kartelisti šećera ni u kojem slučaju neće da ostupe od svoje namjere. Poslije tog gesta karteliranih tvorničara bili su trgovci prisiljeni da prihvate diktirane cijene šećera i u detalju. I ovaj najnoviji potez kartelista šećera, kojima su na čelu skoro sve sami stranci, potkrepljuje našu tvrdnju o nesavjesnom radu kartelista, a široki narodni slojevi mogu da očute na samima sebi šta znači kartel za potrošača, kao i za samoga trgovca detaljista. Stoga mi u svakom slučaju apeliramo na vlasti da zabrane osnivanje kartela i što skorije donesu najstrožije zakone koji će onemogućiti protunarodan rad u obliku kartela s pomoću velikih kapitala i inostranaca, koji idu irključivo i redovito samo za tim da opljačkaju siromašne slojeve naroda, a da sebe prljavim spekulacijama i nedozvoljenim manipulacijama preko noći obogate“.

„SAN MARCO“ I AMPELIO CANALI

Sušački „Novi list“ donosi:

„San Marco“ nije nikakvi Sveti Marko već organ fašističke federacije „di combattimento di Dalmazia“ te izlazi desetu godinu u Zadru, ranije kao „Il Littorio Dalmatico“ a sad se, eto posvetio. „San Marco“ zamišlja sebi da je donio luč svijetla u barbarsku tamu u Dalmaciju. Da ta hiljadugodišnja luč i jače zaplamtii poveo je sobom „iz zemlje svijetla i sunca“ i signora Canali Ampel'a Signor Ampelio Canali uvodničar je najsvetijeg „San Marka“. Kako njih dvojica, „San Marco“ i Ampelio Canali, šire tu luč u duždevu Zadru (*pardon, nella Zara dukale*) vidjet ćete zamalo iz nekih prevedenih rečenica iz njihova uvodnika „Il falco e l'Adriatico“ (Soko i Jadran). Prije nego li pređemo na iznošenje toga svijetla i te sjajne hiljadugodišnje talijanske kulture valja da i mi kažemo dvije riječi uvođa.

Netavno se je pomenuo u našim krajevima posvuda (a ne samo u Beogradu kako „San Marko“ to ističe) kobni Rapalski dan, kad smo mi izgubili najmilije naše krajeve. Pomen se održao svuda, pa i u Beogradu, na koji se specijalno osvrće „San Marko“. Naravski „San Marko“ i signor Ampelio Canali iznose pred svoju publiku, da se u Beogradu vredao Duce i Italija. U Beogradu — veli „San Marko“ — govorio je i veliki čovjek

dr. I. M. Čok („San Marko“ ga piše Ciok, a da je ostao kod kuće u Trstu bili bi ga preudesili u „Ciocli“). I tu priča „San Marko“ ili bolje signor Canali, da je dr. Čok „umocio svoj jezik u zdjelu gnoja, pa je zato i izbljuvao protiv Italije sve najgrdnije pogrde, a zaplakao gorko za svojom nesretnom braćom koja stradavaju u ropstvu, i zahtjevao odlučno da mu se povrte Gorica, Trst i Istra“.

G. dr. Čok ne treba naše obrane i on nije kadar da bljuje bilo na koga pogrde, pa ni na Italiju, jer je on Slaven, a nije sin hiljadugodišnje kulture one kraj Jadrana. Dr. Čok govorio je istinu o našoj zemlji, o našim ljudima i o njihovim patnjama. Dr. Čok, kao i svi mi, znade dobro, da su Gorica, Trst i Istra naši krajevi, a mi dodajemo još Cres, Lošinj Zadar, Lastovo i Rijeka. Tako skladni „San Marko“. To su slavenski krajevi pod Italijom, i to mora cijeli svijet da znade, jer se istina i pravo sunce ne daju sakriti dlanom. Poslije dr. Čoka naviljuje „San Marko“ i našeg pjesnika Rikarda Katalinčića Jeretova i žali ga, što pjeva o Kraljeviću Marku i Sokolu. Sokol — veli „San Marko“ — nema posla na Jadranu, jer Jugoslavenski Soko je prosti kopun koji nije za takav let. Žali još Katalinčića što pjeva Vladimiru Gortanu i poručuje mu, da izabere drugog

junaka za svoje pjesme, makar i nekog hajduka, ali u koga imade srca i odvažnosti. I završuje svoj uvodnik ovim riječima: „I kad stanete bulazniti o invaziji u talijanske zemlje (?), ne govorite nam, zaboga, o Vladimiru Gortanu i herojima nalik njemu, jer ćemo onda biti prisiljeni, kod prvog boja, da ostavimo topove kod kuće i da pođemo na bojno polje samo sa maskama protiv zagušljivih plinova (mi barbari, naravski, tako smrdimo da talijanskim herojima od Kaporeta i Vittoria Veneta ne trebaju topovi već samo maske proti našega smrada, a oni će nas latinskim šakama ubijati ko stjenice.)“

A sada još nešto mirisava cvijeća iz te hiljadugodišnje San Marcove kulturne baste. Sjur Canali piše još u tom članku: „Ta Balkania na svi-ci civilnoga svijeta već nam 15 godina razbija živce, baš od onoga vremena kad smo mi uvalili najveću glupost i spasili njezine sinove na Jadranskom moru, i to poslije austrijske šetnje po Srbiji, i sad ti jadnici misle da mogu posvočiti Jadran zato što su protili krv, koju su im isisale one male životinjice od kojih smo ih mi na Jadranu oslobodili.“

Ili još dalje: „Uz dr. Čoka vrstajuse i druge poglavice razbojničkih banda (capobanditi) i najdivljijih italofopskih organizacija koji urliče“

VASO ČOK - ŠIBENIK

Industrija svjećica na električni pogon.

Zastupstvo mineralnih voda Rogaska Slatina.

Skladište papira Zagrebačke državne tvornice papira Zagreb.

Skladište andrijskih boja Vilim Brauns, tvornica boja, Celje.

Trgovina kuhinjskog posuda, staklarnje, stakla za prozore i okvira.

mi smo jaki, jaki! Jao onima koji to ne vjeruju! I tada zbor postaje pravi kanibalski zbor, jer se pridružuje urlikanju i Narodna odbrana i dere se još i jače, svi smo mi junaci po odredbi Njegovog pravoslavnog Veličanstva i proklamiramo Italiju, i dok horda galami eto Jadranske straže koja bijesni i nadran je naš, naš, naš! Jest uistinu je Vaš, jer ga čuvate sa četiri stare „karkase“ izbačene iz Tulonskog arsenala i sa 12 aeroplana sa kojima ne zna upravljati Jugoslavenski Šoko, nenaviko na takove visine, jer su to visine samo za orlove, pa ih onda zato vode franc. kokoti.“

Još zadnji svijet bačen na mučenika Gorana po Kanaliću koji veli „A postuje strjeljanja njegovu je krv potekla pomiješana sa gadnom i smrdljivom materijom.“

Nije naša namjera da obranimo Vladimira Gorana od Canali jeva blata i nije naša briga što Canali i njemu slični „messeri“ misle o Goranu. Za nas su Gorana i njegovi drugovi, naši svijetli mučenici, a vijenac oko čela postavila im je Italija, hiljadugodišnja nositeljica svijetla i kulture.

Kakvo je to svijetlo i kakova je ta kultura, vidjeli ste iz odlomaka te uvedne pisanije „San Markove“. „San Marco“ može misliti za sebe, da je lučonoša. Za nas je on tamni libel. A Ampalio Canali? Za njega mi nemamo riječi u našem barbarskom rječniku i ne znamo iz kojeg je hiljadugodišnjeg kulturnog kanala dopivao na divljačke obale naše, već nam mlimo da potražimo u rječniku talijanskog jezika najpodesniji ime za sebe, a naći će ga pod slovom F.

D. Z.

Riječ omladini

Riječi omladini, koje je direktor gimnazije S. Banica, uputio učenicima prilikom proslave 1. decembra. Otvorajući ovu našu školsku svečanost, kojom mi bilježimo dan ujedinjenja, Hrvata, Srba i Slovenaca u jednu jedinstvenu državu, ja želim da Vama, omladini, uputim nekoliko iskrenih riječi. Svi ste Vi još vrlo mladi i neiskusni, i još ne možete potpuno da shvatite, šta znači stvarati od pojedinačnih djelova Jugoslavenskog naroda jednu veliku državu cjelinu. Vi možete samo da nazirete politički, kulturni i ekonomski značaj tog historijskog procesa. Međutim, Vi treba da postanete svjesni i duboko prožeti idejom da budućnost vas mladih, da budućnost svih Južnih Slovena leži jedino u slozi, međusobnoj ljubavi, u stvaranju nerazdruživog političkog, kulturnog i ekonomskog jedinstva svih djelova Južnih Slovena, u izgradnji jedne više političke i kulturne sinteze, koja će obuhvatiti sve posebnosti naše, sve razlike naše iz prošlosti, i dati mogućnost da se snage i sposobnosti vas mladih generacija nesmetano dalje razvijaju.

Vi ste kadgod u zabludi kad o tom historijskom, neminovnom procesu političkom i kulturnom razmišljate, jer često i nesvjesno stojite pod utiskom i uplivom krivih i netočnih pogleda i obavještenja. Vaš možda i zavode zbuđuju ljepotom pojedina i shvatanjima, netačno Vam prikazuju smisao i prava ovog historijskog zbivanja. Iz neznanja, iz uskih piemenskih koncepcija, iz nekih posebnih računa i pogleda Vaš hoće često da vode krivu lavinu, mračnim putevima, a ne puštaju Vas na široku i slobodnu cestu dalekih perspektiva, kojom danas mladi narodi trebaju korakati.

Dragi učeniči, Vi, imate i svjete generacije, ne smijete se dati zbuđiti ni zavedsti. Vi mladi ne smijete da našljedite sporove, sukobe, mržnje i strasti svojih starijih. Vama treba oči da se otvore. Vas treba da ponese zanos snažno napred, novu traganja i novu putevima. U Vašim srcima treba da nestane svaka mržnja, svaka ružna pomisao, a da Vas zagrijava osjećanje tople jugoslavenske ljubavi i sloge. Vašim srcima treba da zaviraju plemenita osjećanja i želje, medjusobnog poštovanja, i

čestitog takmičenja u stvaranju novih vrijednosti. Duh napretka, duh progresa, duh nauke, duh plemenitih humanih i socialnih ideala treba da Vas zagrijeva i da Vam daje snage i poleta za izgradnju jedne nove, bolje, snažnije domovine. U svojoj velikoj slobodnoj, sluznoj i snažnoj državi, u kojoj vlada ljubav i sloga, Vi mladi jedino ćete moći ostvariti one snove i ideale koji se sad bude u Vašim dušama. A kad sad, ovako mladi, kadgod možda i zbuđeni i neodlučni stojite i pitate se: šta da mislite, šta da otpočnete, kojim putem da idete, Vi pogledajte na narode oko nas: svugdje ćete naći velike narodne pokrete jedinstva, sloge, stapanja, ujedinjavanja, pokrete velikih masa, koji ruše stari ograde i smetnje i izgrađuju nove složne, zajedničke frontove. Eto Vam Italije i njenih i drugih zemlje ne spominjemo. Pa zar onda mi da se slabimo, da se čepamo, da se mrzimo, da se potremo, da jedan drugom smetamo? Ne, ja mi moramo da idemo putem jedinstva, putem sloge, međusobnog poštovanja i ljubavi. Svoju prošlost ćemo postoyati, ljvjeti, čuvati, ali ćemo, kao razumni ljudi, graditi nove puteve, stvarati nove oblike, i pokazati time svoju svježu i novu stvaralačku kulturnu snagu.

Ja sam desao medju Vama sa najljepšim iluzijama, sa iskrenim željama, sa čistom i nepomućenom ljubavlju, jednako prema svemu onom što sačinjava prošlost svih djelova našeg naroda, pa sam uvjeren da se u Vama i u Vašim osjećanjima niču ražočarati. Vi ste mladi na prekretnici. Vaša budućnost, i budućnost cijeloga naroda zavisi od toga, kojim ćete pravcem Vi poći. Ne udarite pravcem mraka, pravcem mržnje, pravcem tjesnih i mračnih ulica. Sreća goi! Podjite smjelo, slobodno, puni nada i lačkog zanosa putem slobode, putem medjusobne ljubavi i poštovanja, putem jugoslavenskog jedinstva, jer ćete samo u njemu naći mogućnost za što ljepši, kulturniji i snažniji svoj život, za sreću svoju i cijeloga svoga naroda. Svetislav Banica

„ILS“ INDUSTRIJA LIJESA I TVORNICA SANDUKA ŠIBENIK
Sakuplja sve vrstovnog materijal. Proiz. i izvo. i malo iznajmljivanje dnevne cijene i uvjete. Telef. br. 30.

Rezolucija zajedničke sjednice Saveza svih udruženja trgovaca i gostitelja iz Jugosl. održane dne 26 XI 1933 u Beogradu.

Prestavnici gore navedenih saveza razmotrili su Uredbu K. Vlade o zaštiti zemljoradnika, o zakonu neposrednih poreza, zakonu o porezima, o taksama i prozirini. U pogledu tih zakona konstatovano je, da će isti, budu li od Narodne skupštine usvojeni, uništiti trgovinu i cijelokupnu narodnu privredu i odlučeno je da se od K. Vlade traži:

- 1) da se predlog zakona o izmjenama i dopunama zakona o neposrednim porezima odmah povuče;
- 2) da se sistem poreskog odmjerenja postavi na osnovu individualne plateže, što je poštenije i korisnije za subjektima, i da se odmjerenje obavlja po unapred utvijenim platnim razredima, koje će poreski odbor predlagati i reži na prikladna udruženja.

Prestavnici trgovine su protivni načinu oporezivanja izraženog u § 7. prijedloga za izmjenični čl. 53. Zakona o neposrednim porezima, koji je neostvarljiv i štetan i po državu i po narodnu privredu.

3) Konstatovano je da neostvarljiv prijedlog, da se razrez poreza visi na osnovu vodenja trgovačkih knjiga, jer je praksa pokazala kod akcionarskih društava i preduzeća obavezna na polaganje javnog računa da se bas na osnovu takvog vodenja knjiga, uspjesno izbjegavaju obaveze plaćanja državnih dažbina. Pored toga i samo vodenje trgovačkih knjiga u smislu ovog prijedloga je pristojeće ostvarljivo za 95% trgovaca.

4) Predstavnici trgovine traže u cilju jedinstvenog i pravilnog oporezivanja, da sva akcionarska društva i preduzeća obavezna na javno polaganje računa, ne budu oporezivana na bazi bilansa, već po oceni nadležnih poreskih odbora, kako se to čini kod svih trgovačkih radnji i preduzeća;

5) Da se u polaganju bilansno nadležnih poreskih odbora oporzu sve industrijske prodavnice i majale kao samostalne jedinice i nezavisno od njihove centrale;

6) Da se na isti način, kao i trgovačke radnje oporezu i sve nabavljачke i potražbačke zadruge.

Dostavljajući predmetne K. Vlasti prijedlog, kako bi se u zajedničkoj saradnji donosili zakoni i uredbe o privrednom stanju naše zemlje. U protivnom slučaju skidamo svaku odgovornost za sheme i izjave gornje navedene.

Stanica za savjetovanje pri izboru zvanja u Dubrovniku

Dubrovačko liječničko udruženje je prigodom predavanja Dr. Krmptića 24. XI 1933 u Banov. bolnici održalo je sjednicu, na kojoj je jednoglasno usvojen prijedlog uprave, da Udruženje preozme inicijativu da se u Dubrovniku osnuje posebna Stanica. Zadaća i cilj je Stanici, da se mladost stručna pregleda po više liječnika i uputi onome zvanju, kojemu po svojim sposobnostima najviše naginje. Takvih institucija imamo po jednu u Beogradu i Zagrebu, a ovih će se dana osnovati u Ljubljani i Mariboru.

Za 1934 god. su u SSSR projekirane 32 polarne ekspedicije.

Ovih dana je završena sezona ekspedicija i istraživanja u polarnim krajevima SSSR, određenih za 1933. g. Brodovi, koji su učestvovali u polarnim ekspedicijama, vraćaju se u luku Leningrad (i Arhangelsk). U vezi sa završetkom polarne navigacione sezone direktor Arktičnog instituta profesor Samojlovic je u razgovoru s predstavnicima lenjingrafske štampe izjavio, da je neobično zadovoljan rezultatima radova u polarnim oblastima u toku ove godine. Profesor Samojlovic je dalje izjavio, da će se rad Arktičnog instituta u 1934 godini znatno proširiti. Iduće godine će se uputiti 32 polarne ekspedicije, među njima i ekspedicija u istočno sibirsko more i u sjeverne dijelove Karskog Mora.

Vatikan kuje novac od zlata, srebra i nikla

Guverner vatikanskog grada javlja da će u talijanskoj državnoj kovnici, biti iskovan vatikanski novac od srebra i nikla. Kovat će se srebrni novac od 10 lira za 500.000 lira, srebrni novac od 5 lira za 250.000 lira, nikleni novac od 5, 10, 20, 40 i 100 centesima za 100.000 lira. U istom saopćenju se tvrdi, da će ustoro biti kovani zlatni novac od 100 lira u iznosu od 10 milijuna lira.

Trgovački ugovor Jugoslavije i Albanije

Između Jugoslavije i Albanije počeli su pregovori za zaključenje trgovačkog ugovora između Jugoslavije i Albanije. Albansku delegaciju, koja je stigla u Beograd predvodi bivši ministar Mehmed Konica.

Čehoslovačka i otplata duga Americi

Čehoslovačka vlada ponudila je da će platiti na dan 15. decembra račun svojih ratnih dugova Sjedinjenim Američkim državama 150 milijardi dolara. Međutim washingtonska vlada traži da Čehoslovačka plati 180 milijardi dolara.

Lokomotive s naftinim pogonom na mađarskim željeznicama

Mađarske državne željeznice su izmislile, da brzoazne veze naručio u domaćim radnjama, u velikom broju i zbog toga se već nekoliko puta pretresalo pitanje ukidanja suvremenih vozova sada je palo novo rešenje. Željeznice će za svaku motorne vozove s naftinim pogonom, koji će imati jedan motor Pulmannova vrste. Mala parnobra će biti puna pumpika, a pogon će biti jeftiniji nego parni ili električni.

DAEVNO SVIJEZ RABUSOVE HRENOV-KO. Prave kranjske kobase. Samo prodaja čistog masla marka ZVONO. UZKI KAPALON ČISTOVAŠI SVIJEZ. Spicpatobni „Kosti“ sa kapalom. Razni sirevi. Daevo svjeta kuhana šupka. - Sirova Španska sanka. Maslac u ploku od vlastitih zdravih krava. Maslac u Pakoju, uvijek svjež. Sve ostale delikatese, sladiće, konserve i margarine. - Sve uz sn žene. Ijeno zbog odlaska na Sjeverni Pol. Zora Matovski Cukela - ŠIBENIK

NAJBOLJE TAMBURE
Sve vrste Farkeševe vrste i majstorske gitare i mandoline. Iz jamašvo preporuča Svjetska rukovodnica tambura. Stjepan M. Gilg ŠISAČ, br 78 Jugoslavija. Nabavite novi veliki Unstrovani četk tambura, kojeg svakome treba imati u svom budaču. Otkrijte sa 3 zlatne koljuke diplome.

DOMAĆE VIJESTI

KINO „BALKAN prikazuje u utorak i srijedu vesela opereta na njem jeziku sa pjevanjem i muzikom „Peika Gústika komandira“. — U četvrtak najveći osjećajni vešer na njemačkom jeziku: „MAJKA“.

Proslava 1. decembra i Sokolskog praznika u Sibeniku

Sibensko građanstvo, dalo je oduska svom nacionalnom osjećanju proslaviti 1. decembra sa najsvetankijim na čin. U jutro bila su Blagodarenja u prvostolnim crkvama sviju vjeronspovijesti, uz prisustvo prestavnika vojnih i civilnih vlasti i velikog broja građanstva. U gradskom kazalištu u 11.30 održala se svečana sjednica Sokolskog društva, koja je tujedno bila najsvetankiji momenat Sokolskog praznika. Sjednicu je otvorio starosta društva g. Polurica, zatim daje riječ gosp. Milosu Trivi starosti Župe Sibenik Zadar, koji u svom patriotskom i lijepeu prigodnom govoru poluce članstvo na rad i volju, samoprijegor i pouzdanje u sokolski front. Poslije održanog govora uzimlje riječ načelnik Protega, koji provada niže kategorije članstva u više i predaje diplome članovima koji su se u raznim najtežim i najplašnijim kao najbolji. Novo izvedeni članovi polažu zakletvu, zatim Sokolska korčnica i ova svečana sjednica društva u prepunom kazalištu, bila je završena.

Na večer u 8.30 Sokoli održali su Akademiju u kazalištu, koje je bilo gotovo prenatrpano građanstvom. Proslav, govorio je g. Krstić, prikazavši herojsku borbu naših otaca, koji su prenatrpavali grobove svojih tješlesima, poljevali poljane svojom krvlju, dok su dograđivali i dogradili današnju Jugoslaviju. Zatim se prešlo na ostale lakše programe, koje su bile izvedene sa puno smisla, volje i uvježbanosti naših sokolasa. Najviše simpatije i aplauza pobrali su starije muske djece, izjavivši zbvavi vježbu „Sedmorica“ izvapo precizno. Jas se mnogo svdila i „Ritmicka kompozicija“ (od Kušar) koju su zvele članice sa mnogo tehničkog znanja i uvježbanosti. Difetantska sekcija Sokolskog društva izvela je komad „Ranješkova vjerenica“ osm starca i Zorža, ostala lica su zadovoljila, uzevši u obzir da im je prvi put stupiti na pozornicu. Zadržaj točka „Živila Jugoslavija“ puna je simbolike, izvedena je od svih kategorija vrlo dobro.

Lovačko društvo javlja svojim članovima, da će na 8. decembra u 10 sati, održati skupštinu u društvenim prostorijama.

Težačka ulica. Kise koje su zadnjih dana neprestano padale, razrovale su čitavu Težačku ulicu tako, da je prehod tom ulicom nemoguće. Uzevši u obzir da je to put za pravoslavni konsistorij i u većini puta i za šetnju u Šubićevac, bilo bi poželjno od nadležstva da uredi i ovu, ne baš tako, sporednu ulicu.

TOSIP JADRONJA - Sibenik

Medunarodno otpremništvo agentura, komisionalna, pomorska poslovnica Poveljeni Trgovački - Pomorski Mešetar. Utemeljeno 1906. - Brzoi. Šped. Jadrinja Telef. broj 3 i broj 27 Komision. skladištal zastupstva prvih tvrtka i tvornica u tuzemstvu i inozemstvu

U zadnjem broju našega lista bilo je objavljeno da će u crkvi sv. Jakova, 7. XII održati spomenslovu u počast pok. Zvonka Raka. U crkvi sv. Mile i Ljudeka, što ime odgovara istini, već će se zadušnice održati 9. XII u spomen slovu održati će Dr. Vice Hladica.

Općina Sibenik izdala je oglas kojim se pozivaju svi vojni obveznici ove općine rođeni 1884 do 1912 godine, koji nemaju vojne isprave kao i oni, koji su bili na vojnoj vjezbi, da se prikažu osobno u općinski ured od 1 do 20. decembra. Oni koji se ne odazovu snosice posljedice vojno kazničnog zakonika.

Važno za gg. trgovce. Udruženje trgovaca za staz Sibenik u Sibeniku konstalovalo je potrebu, da svoje članove vlasnike bilo kakovih trgovačkih radnja, u svrhu izbjegavanja sukoba, sa propisima pozitivnih zakona kod promjena u svojim radnjama upozori na sljedeće zakonske propise:

„Prema propisima §. 100, 131 i 171 Zakona o radnjama od 5. XI 1931, dužan je svaki imao ma kakove radnje, za koju je dobio dozvolu ili ovlasćenje, da u roku od 15 dana po zakonu o radnjama prijavi svaku promjenu u svojoj preduzeću bilo to proseljenje, napuštanje radnja, promjena poslovođe, proširenje radoje prvostepenoj upravnjoj vlasti. U slučaju smrti vlasnika radnje dužan je udevica odnosno starac i malodobne djece, koja po prepisu § 14 Zakona o radnjama imadu pravo-nasljedstva za vodjenje radnje, da u roku od 3 mjeseca od časa smrti imao ca radnje to prijave prvostepenoj vlasti i zatraže da se zanatsko ili trgovačko pravo-pokojnika prenese na njih. Ako to nasljednici ne učine gube pravo na nasljedstvo zanatske ili trgovačke radnje. Propusti neprijavlivanja nastalih promjena kod zanatskih ili trgovačkih radnja kažnjiva su po § 397 Zakona o radnjama novčanom svotom od 25 do 1500 din. Da se u registrima radnja može držati tačna evidencija, te da imao ca radnja ne bi zbog neznanja, bili kažnjavani. Treba o tome svaki imao ca radnje da vodi strogog računa.“

Proslava Dana Ujedinjenja drž. realne Gimnazije. Dan Ujedinjenja naša gimnazija je proslavila zahvaljujući predusretljivosti g. Sare, predsjednika Uprave kazališta, u Kazalištu. Program je bio odabran i lijepo izveden, a o „Misli narodnog jedinstva“ znački i lijepo je govorio profesor g. Gršković Jerko. Tom prilikom je direktor gimnazije, g. Benica uputio „Riječ mladini“, koju nosimo u našem današnjem broju u cjelini.

Na dan Začeca Bl. Dj. Marije dne 8. XII brijačnice poslije podne bit će zatvorene.

Teško izranjen od mužara. U selu Kali, na otoku Ugljanu, teško je nastradao 25 godišnji obučarski radnik Rokvina. U ruci mu je eksplodirao jedan mužar, opasno ga izranivši po čitavom tijelu i otkinuvši mu desnu ruku i nogu. Prevezen je odmah u Prko, gdje mu je pružena ljeknička pomoć.

U nedjelju 10. decembra i narednih dana najljepši film ove sezone:

PJESME MOJE ČEZNJE

pjeva tenor bečke opere: Hans Jaray i Martha Eggert.

„TESLA“ tonkino prikazuje u srijedu 6. decembra 100% njemački kriminalni film: KLJUČ LJUBAVI — Gustav Drees i Dorothea Wack. — U petak 8. decembra odšien, njemačka opereta: NOĆ PRIJE ZARUKA.

Moli se nadležna vlast, da strogo zabrani ostavljanje kola po putu, osobito noću jer u slabosvijetljenim ulicama prijeti prolaznicima ozbiljna pogibelj da se, ne spotaknu o djelove kola. Singa su neka kola u Težačkoj ulici bila ostavljena na putu i to tako nemarno, da su potpuno sprječavala pristup u jednu kuću, te bila je intervencija od nekoliko ljudi da se ulaz u dotičnu kuću omogući.

OBZAVNE NABAVKE

(Oglaš. kod Trg. Lita Komore, Split)

Sanitetski materijal i lijekovi za bolnicu Split, lic. 9 XII.

Svinjska mast dobava za Kan. Boke Kotorske Hercegovine lic. 9 XII.

Škopraci nam. m. s. k. „Vak Mandrišić“, lic. 9 XII.

Rekonstrukcija kametnog mosta preko rijeke Bube, lic. 12 XII.

Osiguranje drž. puta br. 6, lic. 9 XII.

Orastove, bukove, jasanove, jelove i borove daske za Kom. Pom. Arenata Tivat. Ponude 17 XII.

K. ze kralje, remena za Kom. Pom. Ars. Tivat. Ponude 12 XII.

MLJEKARNA „ALPA“ SIBENIK

P. epruća svojei proizvođač. — Sirala, trapist, tvrdi i mjekani, kg. po Din. 15. — ementaler — Najbolji čajni maslac „Alpa“ Din. 20 25 i 30 35 kg. — Slatki i sisei, skrup i sve ostale vrste spec. sir.

Trgovina koža, cipela i sport. predmeta

Aleksandar Anweiler

ŠIBENIK, ulica k. Tomislava 4. Specijalna radiona za sve vrste cipela I. O. ALIŠEMO KOŽNATE KAPUTE. Popravljamo sve vrste kaljace i zimene cipele.

SPLIT „IDEAL“ SPLIT

Trgovnica kapa i šešira muskih i ženskih svake vrste, po najnižoj cjeni izraduje i popravlja i ažur. bez prigovora

IZ SUDNICE

U subotu bila je izvedena pred višecm sibenskog okružnog suda, posljednja grupa optuženika po zakonu o zastiti države. Pref. stolom sudaca, kojimra predsjedja savj. Rudić Miočević, otpočela je u subotu velika rasprava proti 18 optuženika, koja će trajati do 13. decembra. Optuženi su: Trković Martin Jurin rodom iz Gospića nastanjen u Bankovcu, kao organizator i kao posrednik između političkih izbjeglica iz inostranstva sa „Ustašama“ u zemlji. I ostali optuženi su što su postali članovi „Ustaša“ prekršili se o § 1 i 2 Zakona javne bezbjednosti i poretka u državi, za koje optužnici trazi kazni smrti ili robijom do 20 godina.

SPORT

Divulje (avijatičari) Radio Stanica (Sibenik) 1:1

Na veoma raskvrsenom terenu odigrana je na 1. decembra prijateljska utakmica između gorkih momčadi. Ni jedna ni druga momčad nijesu mogli razviti svoju igru radi velike vode koja se nalazila na igralištu.

Kod avijatičara veća istaci dešeno krilo, Segulu i lijeva spojka Rosić. Domaći su imali najbolje lude u golmanu, lijevom beku i desnoj spojci.

Golove su dali: Lipovsek za Radio, a Rosić za Divulje. Sudio je g. Pavlin objektivno.

Osvit — Avijatičari 2:1

U nedjelju odigrana je prijateljska utakmica između Osvita i Avijatičara iz Divulja, koja je završila zasluženom pobjedom Osvita.

Igra je počela paklenim tempom jer su obe momčadi htjele da poluce početi gol. Ali navala Osvita igra uigranije, osim toga halfmijera i bekovi su jako aslon potpomognuti u prvom polju još i od vjetra i inidaju više od igre. Ta nadaenost nije mogla biti izražena većim rezultatom radi dobre obrane gostiju.

Osvit je zaslužio da tu utakmicu prema toku igre dobije sa većim rezultatom. Momčad je izbalansirana i zna da se bori. Od igrača ne treba nikogaa istaci jer su svi bili na mjestu. Golman Rončević nije imao posla, svoja 2-3 ubi obranio je dobro Bekovski par Rončević i Črnogača dobri. Posljednji je dao autogol za goste, u halfmijeru svi dobri samo bi trebalo Kosu preporučiti da drži svoje mjesto. Navala je igralu kao obično dobro, samo dobra obranu gostiju sprječila je, da ne poluce još koji gol.

Momčad Avijatičara istakla se dosta suradnom igrom, naročito Rosić (igrač Hajduk). Pozeđa i bek Radosević, osobito u drugoj poluvremenu, kada bi se igra bila izrodila i u tučnjavu, da nije bilo razboritosti i hladnokrvnosti igrača Osvita. Igra je koštavo završila rezultatom 2:1 za Osvit. Uprava Osvita trebata bi da vodi više brige o svojim igračima, i da ne bi izlaze kojenakovim najsurovijim i na momente brutalnim i drskim igračima. Sudac je bio vrlo loš, sudio je na slatku domaćim i gostiju. Golove su dali Kacijan i Peričić, a za Avijatičare autogol Črnogača.

ANTE FRUA — SIBENIK

Najveće skladište M.C. svih vrsta vune, svila, pamuka, za plotanje i vezenje TRIDENT konac. Kralke i galanterijske robe, svih vrsta vatei krojačkog pribora. Tekočaske robe, vešta, silova, kapa, košulja, marama, čarapaitd

OGLAS

Banovinska Bolnica u Sibeniku treba 200 (dvije stotine) pari cipela od kože po uzorku koji se može da vidi kod ekonomata bolnice svaki dan za vrijeme urad vutih satova, pa se pozivlju zanimanici, da do 15. decembra 1933. podnesu ovaj npravi propisno taksirane ponude za ispruku ove obuće.

Uprava Banovinske Bolnice Sibenik, 2. decembra 1933.

Upravnik: Dr. Machiečo.

Priopćeno *)

Odgovor (sitne grupice) članovima Uprave Udruženja Zanatlija u Šibeniku.

„Narodna Tribuna“ br. 43 od 28 XI. t. g. donijela je odgovor na priopćeno br. 41 od 21 XI t. g. pod naslovom ODGOVOR UDRUŽENJA ZANATLIJA.

Na prvom mjestu moramo ispraviti pasus, koji glasi, da smo mi napali zanatsko Udruženje. Nemožemo napadati Udruženje zanatlija, jer ono nije skrivilo ništa, a članovi tog Udruženja smo i mi sami, nego smo ukorili članove uprave tog Udruženja.

Mi se pismo „sakrili“ iza šifre, da se tu bože bojimo sa našim imenima izaći u javnost, jer se to sakriti nemože, poznavajući zakon o štampi. Imajući dokaze u rukama bila je nama dobra namjera učiniti protuzakonitome radu kraj, i baš radi toga nijesmo htjeli iznositi imena na javnost, i stvar htjeli riješiti sami među nama zanatlijama.

Kako su g. g. sama požurila sa imenima, to je nama jako žao, da vi niste prije promislili šta će se iz toga izleći, a nas pak ste prisilili kako u interesu zanatlija tako i obavijesti u javnosti izaći sa dokazima na naše priopćeno. Nećemo nikoga vrijeđati, već ćemo čiste savjesti pogledati istini u oči.

Na primjedbu pisca Vašeg članka nekih naših literalnih griješaka mi to priznajemo da se one mogu kod nas desiti, budući smo mi fizički radnici, a nikakovi intelektualci, a ipak što pišemo jeste dijelo samih nas, i netrebamo literalnih pomagala, griješka radi, koje bi jedno ovakovo literarno lice moglo da unese ne osjećajući odgovornosti, koja bi mogla imati po nas kobnih posljedica. Prelazimo na stvar.

Gospoda članovi uprave se brane, da nisu prekršili zakon navodeći siromašnu i mišavu obranu, kako nisu mogli u ovome slučaju drukčije da postupaju. Da se oni nisu trebali mučiti oko sastava ispitne komisije g. Podolskome dokazati ćemo citirajući § 315 Z. O. R. u savezu sa članom 99 pravilnika o polaganju majstorskih ispita, koji jasno kaže, da je ovakav slučaj riješio sam zakonodavac.

§ 315 Z. O. R. str. 3 glasi:

Članovi ispitne komisije nemogu biti lica koja su u rodstvu sa kandidatom u pravoj ili u pobočnoj liniji do drugoga stepena ili kod kojih je kandidat bio zaposlen u toku godine koja neposredno predhodi ispitu. Članovi komisije koji su sa kandidatom u rodstvu ili su u zavadi biće izuzeti. O izuzetju komisije odlučuje opšta upravna vlast prvog stepena i donijće o tome potrebnu odluku. Protiv ove odluke može se kandidat žaliti banu čije je riješenje konačno.

Dalje iznosimo prepis g. Mate Katalinića bojadisarskog

majstora, potvrde, koju je izdao g. Podolski Josipu.

P o t v r d a

za Josipa Podolskog Josipova, kojim tvrdim da je kod mene bio uposlen kao sloboslikarski i dekorativni pomoćnik i to od 20 juna 1929 do 3 maja 1933. U poslu se je pokazao dobar, vrijedan i pošten.

Posao napustio uslijed pomanjkanja rada zdrav i potpuno podmiren.

Šibenik, 4 maja 1933.

Pečat i v. r. potpis

Tvrđnja g. Mate Katalinića da on nije kupio skice od g. Podolskog za din 500 nije istinita, već je naprotiv istina da je on kupio ove skice, što je on vlastoručno potvrdio svojim pismom od 11 VI 1929 god.

Sami članovi uprave Udruženja pak priznaju, da je g. Josip Podolski tražio izuzeće g. Ivana Bumbera iz ispitne komisije, kao lice, sa kojim je u zavadi. Kad je to sve tako jasno zašto uprava Udruženja nije postupila po § 315 Z. O. R. i ustupila prvoštenoj vlasti kako to zakon naredjuje. Zašto?

Uzimamo u obzir opravdanje uprave da se je ona vlada-la kod g. Mate Katalinića po poslovnoj knjižici i svojeručnim opisom o upuslenju g. Podolski kod pomenutog poslodavca. Što nije uprava ovome pogledu znala, to je znao g. Mate Katalinić, koji je izdao gornju potvrdu i zašto on sam nije obavjestio upravu, budući on kao član ispitne komisije mora znati svoje dužnosti i poznati zakonske propise jer kao takav mora, da bude o tome obavjšten. Ako on nepozna svoje dužnosti nema pravo od kandidata zahtijevati kao stručnu spremu, tako ni teoretski dio ispita. Uprava Udruženja zanatlija je pak dužna upoznati svakog člana komisije sa obavezama, koje ga vežu na njegov položaj.

Pitamo upravu Udruženja zanatlija zašto je rekla g. Josipu Podolski, kad nebi bio g. Katalinić i g. Bumber u komisiji da treba ići polagati ispit u Split. Temeljem kojega sa ima da odluči o tome uprava Udruženja zanatlija?

Cijeli postupak oko tog nesretnog ispita goni nas, da pomislimo tako, da je uprava sa matematikom u ruci izvršila pritisak na kandidata, ako pak nije pritisak onda gospodo priznajte, da neznate što radite. U koliko gg. iz uprave u svoje opravdanje zovu reviziju Zanatske Komore ne dolazi u obzir naše priopćeno u broju 41. Mi nijesmo govorili, da su nastale kakove materijalne štete u imovini Udruženja.

Pitamo gg. iz uprave kakovu to vlast imaju u rukama i šta znači prijetnja ugušivanja nekakovoga razornog rada? Jeli

to razoran rad kada mi tražimo poštivanje zakona? Ostali Vaši prestupci o nepravilnom radu navedeni su u žalbi podnesenoj g. Banu od 17. X. t. g. i on će sam ugušiti svaki razoran rad.

Gospodine Peršan Mirko Vaša izjava ne odgovara istini, već je naprotiv istina, da ste izgovorili inkriminiranijeći: „kako će ga srušiti kad je bolji od nas“. Pred kime ste to govorili to ćemo Vama dokazati svjedočima ako baš to hoćete. Imena svjedoka nećemo iznositi jer Vi sam znadete pred kime ste to rekli.

Incident gg. Podolski-Bumber morali smo spomenuti po navodu g. Podolski kako bismo dokazali da njih dvojica žive u ličnoj mržnji i dvozirom na ovo nismo htjeli iznositi imena.

Prigovoru uprave Udruženja kako „sitna grupica“ muku muči već pola godine, da bi mogla nešto primjetiti neispravnosti upravi Udruženja, odgovaramo, da nemamo nikakove muke oko toga, i da smo upotreбили ovaj slučaj g. Podolski, već smo ranije podnijeli žalbu g. Banu a gdje nije zabilježen slučaj g. Podolski.

Ovim završavamo današnji odgovor sa najiskrenijim željama, da ovi naši iskazi urede dobrim plodom među zanatlijama i nećemo, da vrijeđamo nikoga, jer smo mi svi drugovi koji moramo da se nađemo u borbi za naša prava na okupu, a svaki pak onaj koji bude pogrešio iole nešto svojevorno svijesno ili nesvijesno, bit će ukoren. Ukoren pak mora, da ga izliječi takove bolesti, koja se zove sebičnost i tako ćemo dobiti zdravu i svijesnu zanatlijsku cijelinu.

Drugarski pozdrav ZDRAVO !!!

Nekoliko zanatlija
(sitna grupica)

Odgovor na izjavu g. M. Katalinića u N. Tribuni pod br. 44

Tko je dao pravo g. M. Kataliniću, da me u javnosti prikazuju pukom nezalicom i potpunim idijotom u dekorativnoj umjetnosti.

Budući g. M. Katalinić od jednom stavio mrtvu tačku na svoj mozak, to me savjest sila da oštro istupim proti ovakove brutalnosti i sebičnosti. I istim pravom kojim je g. M. Katalinić uzeo nož, da pravi operaciju u mom mozgu, te da me prikaže u svijetlu idiota, istim pravom hoću da dokazem, da to nije tako.

Ukratko iznijeti ću nekoliko dokaza o mom do sada stečnom znanju. God. 1914 pohađao sam obrtnu školu u Zagrebu kod gg. profesora, koji su na glasu kao akademski slikari. U toj školi učio sam specijalno dekorativnu umjetnost a i čistu umjetnost. Svršio sam g. 1918., dobio sam svjedodžbu u kojoj glasi, da sam pravovaljano položio ispit dekorativnog slikara. Zatim sam dekorirao i slikao više crkava po raznim krajevima naše države, tako isto sam dekorirao prvorazredne salone u Zagrebu, Be-

Svjetska kronika

Nekoliko hiljada inozemnih radnika napustilo je Francusku, jer moraju da ustupe mjesto franc. nezaposlenim radnicima.

Povedena je akcija u Italiji da se iz ureda maknu žene, da što više muškaraca dodje do mjesta.

Veliki broj svećenika je uhapšen u Bavarskoj, jer su navodno širili lažne vijesti o Njemačkoj u inozemstvu.

Strašne oluje haraju na Crnom moru. Nekoliko je brodova potonulo s putnicima i posadom.

Novi francuski torpedo-razarač od 2610 tona porinut je u more. Torpedo-razarač je oboružen sa 5 topova kalibra 13,8 i 4 automatska topa.

200 djevojčica i dječaka izvest će u splitskom kazalištu operu Rusa Lazara Čaja za koju priredbu vlada veliki interes.

Demantiraju iz Londona da je franc. vlada stupila u vezu s engleskom vladom u svrhu emitovanja novog franc. zajma u Londonu.

Carinski sukob između Engleske i Francuske je likvidiran i bit će potpisan sporazum ovih dana u Londonu.

Madžarski sveuč. prof. Baisy izradjuje projekt o autonomiji Hrvatske.

Dr Ivo Mačelja, dalmatinac, potvrđen je od T. G. Masaryka za rektor. prof. eksperimentalne patologije na sveučilištu u Bratislavi.

Autobusni promet Ogulin-Senj obustavljen je već dva dana zbog visokog snijega.

Na zaplijenjenom talijanskom brodu „Ridente“ nadjeno je 100.000 inozemnih cigareta i 600 kg duhana.

Između Praga i Berlina započeli su direktni pregovori, da se likvidiraju sporna pitanja na političkom i privrednom području.

Linčovanje crnaca u Americi još je na dnevnem redu. U državi Misouri je jedan crnac linčovao i spaljen na lomači.

Iz zagrebačkog zoološkog vrta pridano je na et. ke Azore osam lavova.

ogradu te silesiju reklama i to sve sa dobrim uspjehom, koje mogu sve da prikažem dokumentima, kada će biti potrebno i više dobrih kritika u raznoj štampi naše države. Poslije svega toga bio sam pozvan u Šibenik, što mogu isto sa pismima posvjedočiti.

Radio sam kod Ivana Bumbera par dana, a pune 4 god. kod M. Katalinića. Prvi posao kod njega bio mi je: crkva sv. Frane u Šibeniku, gdje sam ja sam sve komponirao i narisao nacrt, te detaljirao i dekorirao crkvu, izuzev 12 portreta u medaljonima, koje je izradio ak. slikar Tomerlin. Jednako sam dekorirao crkvu sv. Križa i razne salone uz plaću mjesečno 3000 din. Danas od tih kolosalnih dekorativnih umjetničkih poslova od strane g. Katalinića osuđen sam kao nezalica.

Podolski
dekorativni slikar

*) Za članko pod ovom rubrikom uredništvo ne odgovara.

SIME ANTIC — ŠIBENIK

Trgovina manufakturnom robom na malo i veliko. —